

[Socialministeren.]

nedsat beløb, kan anslås til 13 mill. kr. årligt. Statens andel heraf udgør ca. 11 mill. kr. årligt, i finansåret 1967-68 dog kun ca. 8,5 mill. kr.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslagene, skal jeg anbefale disse til tingets velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Axel Kristensen): Jeg har herved den ære at fremsætte forslag til lov om fremme af bevægeligheden på arbejdsmarkedet.

Lovforslaget er enslydende med det lovforslag, som jeg fremsatte den 16. marts 1966 (Folketingstidende 1965-66, forhandlingerne sp. 3959). Lovforslaget henvistes efter første behandling (forhandlingerne sp. 5105) til et udvalg, som ikke fik afsluttet sit arbejde, jfr. udvalgets beretning af 26. september 1966 (tillæg B. 1965-66 sp. 1645).

Idet jeg henviser til mine bemærkninger ved fremsættelsen i sidste folketingsår og til, at der af det da nedsatte udvalg er fremskaffet et stort materiale, som skal bearbejdes, anbefaler jeg lovforslaget til velvillig behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

(Lovforslaget (nr. 1) findes i tillæg A. sp. 145, fremsættelsen i tidenden sp. 64).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

(Lovforslaget (nr. 2) findes i tillæg A. sp. 139, fremsættelsen i tidenden sp. 68).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Egon Jensen: Det er jo et almindeligt ønske, ikke mindst af hensyn til skattemyndigheder og skatteydere, at ligningsloven var af mere permanent karakter, men det viser sig gerne vanskeligt at opfylde dette ønske, idet der til stadighed opstår nye

problemer, som har indflydelse på den skattepligtige indtægt. Således også i dette tilfælde, hvor konsekvensen af flere love er, at ligningsloven må optages til revision på en række punkter. Det gør ikke vore skattelove mere overskuelige eller lettere at arbejde med, og alle parter må være interesseret i, at vi kunne komme til en forenkling på dette område. Jeg hilser med tilfredshed, at finansministeren har holdt sig til de absolut nødvendige ting, og at vi så i øvrigt må afvente en virkelig skattereform.

De love, som skaber konsekvensvirkninger i ligningsloven, er boligforligets love, som enten er vedtaget eller vil blive vedtaget, så de får virkning fra skatteåret 1967-68, det er loven om invalidepension, som nu er udskilt fra loven om folkepension, samt loven om en landsskatteret, som blev vedtaget i sidste samling, hvor finansministeren under behandlingen af lovforslaget lovede at se på spørgsmålet om skatterådernes adgang til en andenbehandling. Der er altså ikke her tale om reformer, men kun om ajourføringer.

Det fastslås i lovforslaget, at uanset ændringer i invalidepensionsloven, hvor beløbene for invaliditet, pleje- og bistandstillæg er forhøjet, skal ydelserne fortsat være skattefri, idet der jo ikke er sket nogen ændring i anvendelsen af disse beløb.

Boliglovene skal jo også indpasses i skattesystemet. Det drejer sig om boligsikringsydelse — et forfærdeligt ord, som jeg hellere vil kalde boligtilskud — og det er helt naturligt, at disse tilskud, som skal afløse de nuværende husejetilskud, også stadig gøres skattefri, ellers ville de jo ikke få den virkning, som er sigtet med boligsikringsloven. I denne forbindelse foreslås det, at de indbetalinger, som skal foretages til boligfonden af husejerne, skal kunne fradrages i den skattepligtige indtægt, medens til gengæld renter skal tillægges indtægten i det år, hvor renterne kan kræves udbetalt. Heraf følger selvfølgelig, at bindingsbeløbene, når de kan kræves udbetalt, skal medregnes i den skattepligtige indtægt.

Der er også i lovforslaget taget hensyn til de bindingsbeløb, der udbetales før bindingsperiodens udløb, f. eks. på grund af dødsfald, konkurs eller tvangsakkord, og her foreslås det, at det frigivne beløb be-

[Egon Jensen.]

skattes med 30 pct., som tilbageholdes af den institution, der udbetaler. Det er den samme ordning, som er gældende for kapitalvindingsskat og for engangsskat. Det er klart, at dette beløb ikke kan fradrages som betalt skat, og procenten er også ansat derefter, ligesom det er uden betydning, om den, til hvis bo beløbet udbetales, er pligtig at betale indkomstskat til stat eller kommune; så er der jo endelig også i de 30 pct. taget hensyn til, at der ved udbetaling af et større beløb i mange tilfælde måske kan blive tale om en urimelig høj beskatning på grund af vore høje marginalprocenter.

Ifølge boligforliget skal lejeværdien af parcelhuset med højst én lejlighed forhøjes med $\frac{1}{4}$ pct. hvert år i 8 år, hvorefter man vil nå op på 4 pct. Finansministeren foreslår her, at de 2 pct. af ejendomsværdien fra 1967-68 ændres til $\frac{2}{4}$ pct. Jeg vil i den forbindelse gerne spørge finansministeren, om ikke det ville være rigtigst, at man allerede nu indføjede i ligningsloven, at stigningen skulle være $\frac{1}{4}$ pct. pr. år begyndende med 1967-68. Hvis ikke det bliver tilfældet, skal vi alene af den grund have ligningsloven op til revision hvert år. Spørgsmålet om parcelhusene og forhøjelsen af procenten har intet at gøre med den såkaldt skattemæssige ligestilling mellem ejer og lejer, men er udelukkende et spørgsmål om ajourføring af lejen i forhold til boligforligets forhøjelse af lejen i udlejningsejendomme.

Enten man synes om ejerlejligheder eller ej — og jeg er en meget kølig beundrer af dette system, som var et led i boligforliget — så skal der gives regler for deres skattemæssige stilling, og her går lovforslaget ud på, at ejerlejligheder principielt sidestilles med parcelhuse, men at lejeværdien ikke ansættes som en bestemt procent af ejendomsværdien, men derimod efter skøn. Man har jo ikke noget umiddelbart skøn, hvad angår parcelhusenes lejeværdi, men dette gælder ikke for ejerlejlighederne, og her kan vi i hvert fald sige, at de nye lejlighedsvurderinger skaber basis for, at man kan ansætte ejerlejlighedernes værdi efter lejlighedens standard, beliggenhed o. s. v. Formueansættelsen må selvfølgelig som i parcelhusene være vurde-

ringssummen minus den gæld, der er. Endelig skal tilføjes, at standardfradraget på 1 pct. af vurderingssummen eller maksimalt 2.000 kr. pr. lejlighed, minimalt 400 kr., også kommer til at gælde for ejerlejligheder, hvis ejeren selv bebor den ene af lejlighederne. I øvrigt tror jeg nok, at ejerlejlighederne vil give anledning til en hel række problemer af økonomisk art, men det er jo ikke lejligheden her at komme ind på dette.

Endelig indfrier finansministeren det løfte, han gav under behandlingen af lovforslaget om en landsskatteret. Ifølge lovforslaget vil også skatterådene uden for København og Frederiksberg få ret til at tage en skatte-sag op til andenbehandling enten af egen drift eller efter krav fra skatteyderen. Som det hidtil har været, måtte skatteyderen — selv om skatterådet i mellemtiden måske var kommet til det resultat, at en ændring var velbegrundet — gå direkte til landskatteretten, fordi man ingen mulighed havde for at ændre den første afgørelse. Jeg tror, det er en god bestemmelse, som vil blive modtaget med glæde af de mange skatterådsmedlemmer landet over.

Der er dog stadig væk den forskel, at medens det for skatteydere i København og på Frederiksberg er en betingelse for adgang til at klage til landsskatteretten, at sagen har været til andenbehandling i skatterådene dér, er det ifølge lovforslaget ikke en betingelse for skatteyderne uden for dette område; her skal skatteydere kunne klage direkte til landsskatteretten. Men til gengæld kan skatterådene selv tage sagen op til ny behandling i tilfælde af klage, og det betyder, at fristen for klage til landsskatteretten forlænges tilsvarende.

Ved ændringen af landsskatteretsloven blev det bestemt, at også skatterådenes skøn kunne ændres af landsskatteretten. Alene af den grund er det nu foreslåede en håndsrækning til skatterådene, som får lejlighed til at revidere deres skønsansættelse, hvis dette ønskes.

Forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v. indeholder ikke noget som helst revolutionært. Det foreslås her, at der for ejerlejligheder i lighed med en- og tofamiliehuse ikke kan foretages afskrivninger på særlige installationer, men at man må nøjes med standardfradrag.

[Egon Jensen.]

Finansministeren har i sin skriftlige fremsættelse gjort nogle bemærkninger om afskrivningsreglerne. Jeg kan på mit partis vegne erklære mig enig i de bratragtninger, finansministeren anstiller med hensyn til, om det er rimeligt, at der kan foretages fuld afskrivning på 30 pct. af nyanskaffelser, som f. eks. er foretaget i årets sidste måned eller så galt den 31. december, og om der ikke netop sker uhensigtsmæssige investeringer, fordi det kan få skattemæssigt gode virkninger for den, der afskriver. Det samme gælder den betragtning, om det fortsat er rimeligt med den store ekstraordinære afskrivning på 40 pct. af anskaffelsessummen på driftsbygninger.

Jeg vil gerne have sagt, at det er nødvendigt med afskrivningsregler. Der er måske endda visse virksomheder, som kunne have behov for en noget højere afskrivningsprocent, men der er til gengæld helt bestemt også mange virksomheder, der burde have en lavere afskrivningsprocent. Som finansministeren nævner, er afskrivningsudvalget i gang med at kulegrave problemet for at se, om der har fundet misbrug sted, og så får vi vente og se.

Når afskrivningsreglerne følges med så stærk interesse af lønmodtagerne hele landet over, skyldes det ikke mindst, at man i kraft af de høje afskrivningsprocenter, som er generelle, er i stand til at bringe selv meget høje indtægter ned til et minimum eller slet intet, og de, der herefter skal betale, hvad der bliver tilbage, bliver lønmodtagerne, som ikke har mulighed for at regulere deres indtægter voldsomt nedad på samme legale måde. Det var jo forhenværende finansminister Viggo Kampmann, der i 1957 foreslog og fik gennemført de meget forbedrede afskrivningsregler, og det er helt sikkert, at det var rigtigt og nødvendigt på det tidspunkt. Ingen vil bestride, at de har dannet grundlag for mange gode investeringer og tusinder af nye arbejdspladser landet over; men de har sikkert også givet anledning til investeringer, som ikke var særlig nødvendige set ud fra et samfundsmæssigt synspunkt. Men at det var rigtigt dengang, behøver ikke at betyde, at det er lige så rigtigt i dag, og i hvert fald er der grund til en kritisk revision af afskrivningsreglerne. Måske burde vi i stedet have

konjunkturbestemte afskrivninger, som man har i Sverige; men finansministeren har nu bebudet et udspil, og så kan vi se på problemerne til den tid.

Med disse bemærkninger kan jeg på mit partis vegne anbefale begge lovforslag til en velvillig og hurtig behandling, helst så hurtig, at skattemyndighederne får besked i god tid.

Foged: Da folketinget formodentlig inden for forholdsvis kort tid vil gå i gang med virkelige drøftelser om en skattereform, finder jeg ligesom finansministeren, at det er rimeligt at rette så lidt som muligt i ligningsloven, kun at rette åbenbare urimeligheder, og hvad der følger af nye, vedtagne love. Venstre kan tiltræde de af boligforliget nødvendiggjorte ændringer, herunder forhøjelsen af lejeværdien i enfamilieshuse til $2\frac{1}{4}$ pct. af ejendomsværdien, og således at den årlig i 8 år sker en forhøjelse med $\frac{1}{4}$ pct.

Jeg er enig med den socialdemokratiske ordfører, hr. Egon Jensen, i, at det da vist godt kunne have været indført som en ordning, der herefter løb videre, uden at vi hvert år skulle have det i ligningsloven, men det kan vi vel se på i et udvalg.

Selv om venstre ikke er ubetinget tilfreds med reglerne om standardfradragene for vedligeholdelse, anser vi dog også disse forhold for at være et led i boligforliget. Noget helt andet er den nærmere udformning af reglerne for ejerlejligheder, der efter ministerens forslag fremtidig skal administreres efter de regler, der gælder for tofamilieshusene. Disse regler volder i øjeblikket store vanskeligheder, og der hersker stor vilkårlighed fra ejendom til ejendom, alt efter hvilken leje der betales for den lejlighed, der ikke bebos af ejeren. I nogle tilfælde er en sådan leje særlig høj, og så sættes også ejeren lejeværdi højt. I andre tilfælde er lejeren — somme tider af private grunde — særlig lav, og så skal også ejeren boligværdi sættes lavt. Der er ingen rigtig sammenhæng mellem lige gode og lige velbeliggende ejendomme.

Reglerne for enfamilieshusene er heldigvis anderledes afklarede, og jeg håber derfor, at ministeren vil være villig til nærmere at drøfte disse forhold, således at vi ikke skal få vilkårlighed også vedrørende ejerlejlighedernes forhold. Lettest ville det vel være

[Føged.]

om man i lighed med enfamilieshusene kunne finde et mere håndfast kriterium som grundlag for beregningerne. Jeg vil altså henstille, at vi drøfter dette spørgsmål.

Der er jo udvalg, der i øjeblikket arbejder netop med tofamilieshusenes problemer, og så længe de arbejder — jeg har forstået, at de vil være færdige i løbet af en måneds tid — må det være rimeligt, at vi i ligningslovsudvalget får de oplysninger, som der kan være brug for også med hensyn til ejerlejlighederne. Jeg finder ikke, at den løsning, ministeren har foreslået, er ubetinget rigtig.

De forskellige ændringer af ligningsloven i forbindelse med boligreguleringsloven har jeg altså ingen særlige bemærkninger til.

I lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås en ændring i reglerne for skatterådenes beføjelser, således at skatterådene ud over landet i lighed med de københavnske skatteråd kan foretage en andenbehandling af selyngivelserne. Når en sådan andenbehandling i København nu er en skatteydernes ret, kan jeg ikke forlige mig med, at dette ikke også skal være tilfældet ud over det ganske land, og jeg finder ikke ministerens argumentation tilstrækkelig overbevisende til, at den umiddelbart kan accepteres.

Man må da håbe, at skatterådene i al almindelighed udfører deres arbejde på en sådan måde, at skatteyderne normalt føler sig korrekt behandlet. I modsat fald vil det være rigtigt, at skatteyderen kan anmode om en ny behandling, og hvis den nye behandling stadig falder således ud, at skatteyderen ikke kan acceptere, må næste klage være til landsskatteretten. Ved en sådan ny praksis har man i København undgået et stort antal landsskatteretssager. Man har altså her påtaget sig dette arbejde, og ganske vist har man derved forøget sin egen arbejdsbyrde i skatterådene, men samtidig er der sket en tilsvarende nedgang i klagesager til landsskatteretten. Hvorfor skulle noget lignende ikke kunne gennemføres ud over landet? Venstre ønsker altså, at det skal være en ret for skatteyderne og ikke den nådessa. Skatterådene skal arbejde under det ansvar, at sagerne i videst muligt omfang skal kunne klares lokalt og så vidt muligt uden henvendelse til højere instans.

Vedrørende lovforslaget om skattefri af-

skrivninger har jeg kun få bemærkninger. Venstre tiltræder forslaget om, at der for ejerlejligheder skal være de samme regler angående udskiftning og installationer som for en- og tofamilieshusene.

Når finansministeren samtidig i sin fremsættelsestale omtaler de nærmere undersøgelser vedrørende de skattefrie afskrivninger og giver udtryk for det ønskelige i eller måske endda bebuder visse ændringer, ja, så er det sådan set med nogen forbavelse, at jeg ser det. Det vedrører jo ikke det lovforslag, vi har her, og når der altså kommer en udtalelse, må det vel være, fordi finansministeren mener, at vi skal tage problemet op allerede nu. Hvis vi tier om det ting, finansministeren har sagt, har vi vel nærmest bundet os til at have accepteret det, og det er altså ikke tilfældet.

I den forbindelse er jeg altså en lille smule skuffet over finansministerens tale om afskrivningerne og den måde, hvorpå de virker, og jeg synes heller ikke, det falder helt i tråd med, hvad den højtærede statsminister for nylig har udtalt. Jeg tror, det var den 21. september, statsministeren var til et møde med Industrirådet, og dengang udtalte statsministeren:

„Jeg tror også, at de mere liberale afskrivningsregler, vi har haft i denne periode, har været en positiv og stimulerende faktor. De har været nyttige, og det er en stimulans, som vi bør fastholde også i de kommende år. Jeg er endda tilbøjelig til at sige, at vi bør overveje mulighederne for at gøre afskrivningsreglerne endnu bedre som stimulans for produktion og effektivitet.“

Jeg tilføjer, at ministeren derefter siger, at der kan være regler, som er udformet på en sådan måde, at de på visse områder har haft utilsigtede virkninger.

Men altså forinden dette giver statsministeren udtryk for, at han vil overveje mulighederne for at gøre afskrivningsreglerne endnu bedre. Vi vil med stor interesse afvente et udspil, hvorefter afskrivningsreglerne bliver endnu bedre, og håber, at det er statsministerens udtalelser, der sådan set bliver de gældende i stedet for de lidt pessimistiske, tilbageholdende og tilbagetrækkende udtalelser, som finansministeren er kommet med.

I finansministerens udtalelser omtales de

[Føged.]

så kaldte statuskøb, køb, der finder sted umiddelbart før skatteårets slutning. Jeg skal villigt indrømme det uheldige heri, men det er, fordi investeringsfundsreglerne trænger til ændringer og ikke afskrivningsreglerne. Hvis investeringsfundsreglerne var mere omfattende og smidigere med hensyn til tidspunktet for, hvornår midlerne skal sættes ind til køb af maskiner eller andre ting, opstod sådanne uheldige forhold vedrørende afskrivningerne slet ikke. Det er vigtigt for investeringerne, at man angriber problemet på den rette måde. En investering bør naturligvis kun finde sted — og det er jeg enig med finansministeren i — under hensyn til virksomhedens sundeste forretningsmæssige og produktionsmæssige drift, men jeg tror som sagt, at det ikke er afskrivningsreglerne, der skal ændres, men investeringsfundsreglerne, således at vedkommende virksomheder i videre udstrækning kan administrere og købe deres maskiner, når det er mest belejligt, i stedet for at foretage disse såkaldte statuskøb.

Når finansministeren også rører ved problemet om bygningsafskrivningerne, må jeg lægge vægt på, at der er andre end de af ministeren rejste spørgsmål, der trænger sig på til løsning; jeg tænker her på de utilstrækkelige regler for normal afskrivning. I øjeblikket går disse regler ud på, at man normalt kan afskrive over 80 år. Normal afskrivning burde i langt flere virksomheder være på 50 år. Ændringerne er hurtige, rationaliseringen er hurtig; også dette bør indregnes ved fastsættelse af bestemmelser om en forældelse, som kan komme virksomhederne til gode. Og når jeg tænker på den bevillingsmæssige måde, hvorpå man har administreret afskrivningslovene for store varehuse, ja, så finder jeg, at den almindelige handlende og den almindelige håndværker kan kræve de samme rettigheder. Venstre ønsker altså — og det er finansministeren, der selv i sin fremsættelsestale har givet bolden op til det — disse spørgsmål taget op samtidig med de af ministeren nævnte.

Atter i år vil jeg gerne komme med ønsket om en lille tilføjelse til ligningsloven. Det gælder som sædvanlig de såkaldt nyetablerede. Den ret, som de nyetablerede har til nedslag i forbindelse med køb af

ejendom, hvad enten det er på landet eller i byen, er indføjet i loven på en sådan måde, at det er en bevillingsmæssig ret, ikke noget, man automatisk har ret til. Administrationen har vi tidligere angrebet på dette område. Jeg tror, det var tidligere finansminister Kampmann, der måtte udsende en erklæring til samtlige skatteråd landet over om at få disse regler administreret ensartet fra kreds til kreds, fordi der forelå oplysning om, at visse kredse, herunder specielt de vestjyske, havde administreret dem lempeligt og rimeligt, medens andre kredse havde været særdeles hårdhændede og kun givet ganske enkelte nedslag. Administrationen har altså været så vilkårlig fra landsdel til landsdel og fra skatteråd til skatteråd, at det ikke er rimeligt, og venstre foreslår i lighed med tidligere år, at nedslaget bliver gjort obligatorisk. Vi vil også gerne se på den ret til nedslag for afdrag på 3.000 kr., der blev indføjet i loven så tidligt som i 1953, vi vil gerne se på, om dette stadig væk er holdbart og rimeligt med de prisforhold, vi nu lever under; vi mener, tallet bør være væsentlig højere. Jeg håber, at også dette kan drøftes i et udvalg, og forhåbentlig — jeg tror, det er femte gang, vi bringer det frem i folketinget — kan det denne gang komme til en positiv afgørelse.

I øvrigt anbefaler jeg, at lovforslagene henvises til et udvalg, og venstre tiltræder de fleste af finansministerens forslag, men anmoder samtidig om en velvillig behandling af de af os rejste spørgsmål, bl. a. fordi nogle af disse spørgsmål ikke vedrører det fremtidige arbejde med en skattereform og derfor lige så godt kan finde deres løsning straks.

Hagen Hagensen: Til de foreliggende lovforslag om ændring af ligningsloven og loven om skattefri afskrivninger skal jeg på det konservative folkepartis vegne gøre følgende bemærkninger.

Hvad angår ændringerne i ligningsloven med hensyn til beskatning eller rettere ikkebeskatning af visse sociale ydelser — det gælder også boligsikringsydelse — er vi enige heri, så langt disse ydelser er kompensation for særlige udgifter, hvorimod skattepligt for beløb, der træder i stedet for indkomster, vel fortsat skal være det gældende. Men her vil det vel være rimeligt at se nærmere på de enkelte beløb, de enkelte

[Hagen Hagensen.]

poster under udvalgets gennemgang af lovforslaget. Og så kunne det jo være rart, om vi — selv om det ikke vedrører dette lovforslag — samtidig kiggede på, om der ikke kunne laves en bedre ordning, så vi ikke hvert år skal lave nye nedslagsregler for at klare skatteforholdene for en række medborgere, hvis indkomster nu væsentligst består af ydelser som folkepension o. lign. Jeg ved godt, dette ikke hører ind under ligningsloven, men jeg tror på den anden side, det ville være nyttigt, om vi én gang for alle tog op og fik afklaret forholdene omkring disse nedslagsregler.

De væsentlige ændringer i ligningsloven står jo i forbindelse med boligforholdene. Og det er da ganske klart, at vi tiltræder de ændringer vedrørende beskatningen af bolig i egen ejendom, der er et led i boligforliget; jeg er i øvrigt enig med hr. Foged i hans bemærkning, om man ikke lige så godt kunne sige med det samme, at procent-satsen skal stige med $\frac{1}{4}$ pct. årlig over en 8-årig periode, indtil man når de forudsatte 4 pct. Jeg tror, det ville være rimeligt, om man gjorde det, og den konsekvens af boligforliget kunne vi jo godt tage.

Jeg vil også godt sige i den forbindelse, at vi vel også bør se en lille smule på, om vi kunne skabe lidt bedre regler vedrørende tofamiliehusene. Reglerne kan nok ikke skrives bedre i loven, men vi kunne måske på en eller anden måde prøve på at tydeliggøre, hvordan vi mener der skal finde beskatning sted. Jeg er enig i de bemærkninger, man har gjort om, at der i praksis kan være såre stor forskel på beskatningen i det ene og det andet tilfælde, hvor det drejer sig om tofamiliehus.

Derimod kan jeg, når vi kommer til spørgsmålet om ejerlejligheder, ikke være enig med ministeren, når han foreslår, at der skal finde en skønmæssig fastsættelse af lejen sted. Jeg må holde for, at man, så vidt det overhovedet er gørligt, må sidestille ejerlejligheden med enfamiliehuset. Også på andre områder end ved lejefastsættelse sidestiller man ejerlejligheden med enfamiliehuset, og jeg tror, man skal gå så langt ad den vej, som det overhovedet er teknisk gørligt. Det er et nyt juridisk begreb, vi er nået frem til her, et nyt ejendomsretsbegreb, der skal finde sin afklaring,

og det er muligt, at det giver anledning til vanskeligheder på den ene eller den anden måde. Men vi kan lige så godt først som sidst se at få det hægtet på dér, hvor det naturligt hører hjemme, og det er på enfamiliehuset; det er det, der er meningen med ejerlejligheden. Hvordan så fastsættelsen af lejen skal finde sted, skal jeg ikke lægge mig ganske fast på; der er sikkert forhold, der må undergives nærmere drøftelse og overvejelse, men så nær som muligt ved enfamiliehuset må være det rimelige. Jeg vil godt føje til, at jeg ikke tror på, at den igangværende lejevurdering vil skabe et grundlag, det vil være rimeligt at gå ud fra i denne henseende. Der er helt andre forhold, der kommer til at spille ind, bl. a. og ikke mindst spørgsmålet om, hvor meget man giver for sin ejerlejlighed, og hvilken værdifastsættelse den får som selvstændigt objekt. Jeg føjer blot til her, at man jo i øvrigt i henseende til standardfradrag og til afskrivningsregler stort set betragter ejerlejligheden som værende lig med enfamiliehuset, og derfor må det også gælde ved lejefastsættelsen.

Med hensyn til de lejebeløb, der skal bindes efter de nye regler i lejelovgivningen, vil jeg holde for, at det må være rimeligt, at de kan fratrækkes, så snart de faktisk er indbetalt og bundet i et pengeinstitut eller i det særlige institut, der modtager disse beløb. Jeg tror, det vil være rigtigt at gøre det således, at man ikke kommer ud for, at en ejer skal sidde og holde regnskab med beløb, han kunne vente med at betale til næste år, men som han, hvis han betaler dem ind nu, ikke må trække fra, fordi de vedrører en senere periode. Det både afstedkommer vanskeligheder og gør det mere uoverskueligt, og det kan betyde, at en mand i en periode kommer til at betale skat af beløb, som han ret kort tid efter skal af med. Derfor må den faktiske betaling af beløbet, selv om den er forlods, være det afgørende for, om fradraget kan ske ved opgørelsen af indkomsten.

Så hilser jeg med virkelig glæde og takker ministeren for forslaget om, at der gives skatterådene lejlighed til en andengangsbehandling af skatteansættelserne. Jeg slog til lyd for det under behandlingen af landskatteretsloven her i foråret og takker for, at det nu er kommet i lovtækst. Jeg må

[Hagen Hagensen.]

erkende, at jeg hører til dem, der har måttet give det råd ikke at gøre det til en obligatorisk ordning, men nøjes med at have det som en ordning, der administreres som en „kan, men ikke skal“-ordning. Jeg tror i øvrigt, at de fleste skatteråd, i den udstrækning de overhovedet kan det, vil sørge for at optage sager til andengangsbehandling, men jeg tror også, det nok bliver nødvendigt at udstrække fristen, således at den for andengangsbehandlingens vedkommende kan løbe hele skatteåret; det skulle der ikke være noget i vejen for. Så kunne man tage sådanne sager op kort før eller efter nytår og få dem af vejen, før det store ligningsarbejde begynder på ny.

Det er min tro, at alle skatteråd landet over vil bistå skatteyderne bedst muligt, og det er også min tro, at i det omfang, man overhovedet kan få afgjort skattesagerne lokalt, er både skatteyderen og for den sags skyld også de skattelignende myndigheder bedst tjent dermed, for det skaber efter mit kendskab hertil den største tolerance hos skatteyderen — det var et dårligt ord — den største forståelse af, at det ikke kan være anderledes, når han får det forklaret af dem, han kender, fremfor at få det fra en myndighed på højere administrativt plan. Det vil også for mig at se aflaste landsskatteretten i ganske betragteligt omfang. Undersøgelser, hvor man bl. a. har foretaget sammenligninger mellem Frederiksberg og Århus, har vist, at dette skulle være tilfældet, og jeg tror altså på, at de folkeligt udpegede skatterådsmedlemmer vil vide at tjene skatteborgerne på dette område.

Hvad angår ændringerne til afskrivningsloven, skal jeg ikke sige andet, end at det foreslåede er jeg enig i, men jeg må dog, da ministeren har benyttet lejligheden til at fremsætte nogle betragtninger, som altså nu har skullet ud på dette tidspunkt, selv om der endnu intet grundlag er derfor, sige: skal vi ikke vente med at drøfte disse forhold, indtil vi har det grundlag, der skal være? Jeg tror i den forbindelse, det ville være meget rart, om afskrivningsudvalget forholdsvis snart kunne nå frem til resultater, der kunne danne grundlag for drøftelser; det gælder ikke mindst

spørgsmålet om bygningsafskrivninger, hvor der jo efter ministerens opfattelse skal gribes ind på én måde, hvor der efter andres mening måske kan være grundlag for udvidelser — butikshandelen er nævnt af hr. Foged, og jeg slutter mig ganske dertil, fordi jeg tror, det vil være rigtigt. Men vi skal vel alene holde os til det, der foreligger her i dag — og dér er jeg altså enig — og så holde for, at vi kan drøfte de øvrige ting, når der er grundlag derfor.

Jeg ved udmærket godt, at de embedsmænd, der arbejder med disse spørgsmål også i afskrivningsudvalget, hører til dem, der lægges meget store byrder på, og derfor kan det vel ikke komme alt sammen på én gang, men vi må vente med at drøfte forholdene, indtil vi kan gøre det på et fast grundlag, og må jeg generelt om afskrivningsregler blot sige dette, at man må holde på, at man ikke jævnlige skal lave om på dem. Erhvervslivet har et rimeligt krav på at kunne lægge den lange linje an, også hvad angår afskrivninger, og det må man have haft for øje, dengang man indførte reglerne i 1957. Det initiativ, afskrivningsreglerne har givet grundlag for, er kommet mange til gode, og jeg tror, det må blive ved at være sådan, at man ikke ret ofte skal kunne lave om på disse regler. I den forbindelse kunne jeg måske hviske til ministeren, at han skulle lytte til socialdemokratiets næstformand, hr. Hans Rasmussen, der har et ganske frisk og — synes jeg — godt syn på afskrivningsregler. Jeg tror, det ville være rart, om det bredte sig i hr. Hans Rasmussens parti.

Og så vil jeg til slut blot gøre den ene bemærkning, at vi vel skal til at reformere vor skattelovgivning. Vi skal lave en skatte-reform, og en sådan håber vi meget snart vil komme; men kunne vi ikke hen ad vejen prøve på teknisk at gennemgå alle de forskellige love, der findes om skatte-regler, og se at finde frem til, om de ikke kunne samles i færre love, mere overskuelige love. Vi lover ikke, de bliver kortere, men måske mere overskuelige, således at skatteyderen stort set kun havde ét sted eller ganske få steder at skulle gå hen i stedet for de mange steder, hvor han nu skal søge efter reglerne.

Axel Sørensen: Der er i og for sig ikke noget særligt grundlag for at holde en lang tale i forbindelse med de ændringer, der foreslås i ligningsloven. Baggrunden for disse må ses i sammenhæng med lovændringer på boligområdet, som blev vi enige om i januar 1966, og endvidere har boliglovsikringsordningen senere nødvendiggjort, at der skattemæssigt i ligningsloven tages hensyn til udbetalinger af boligsikringsydelse. Når der sker indbetaling af de lejebeløb, der efter reglerne i lovforslaget om midlertidig regulering af boligforholdene skal bindes i 15 år, skal disse beløb efter det i dag behandlede lovforslag kunne fradrages. Når beløbene senere kommer til udbetaling — og det skal ske over de påfølgende 20 år — skal de være skattepligtige. Det kan måske volde nogle vanskeligheder at holde styr på disse beløb, men vi må jo håbe, at de skattelignende myndigheder har hukommelsen godt i orden, så disse skattefrie beløb bliver beskattet den dag, de bliver udbetalt. Det radikale venstre vil i det kommende udvalg igennem en drøftelse af lovforslaget bidrage til den bedst mulige løsning af de foreslåede bestemmelser. I bestemmelserne om lejeværdien af bolig i egen ejendom er foreslået en forhøjelse på $\frac{1}{4}$ pct. til $2\frac{1}{4}$ pct. af ejendomsværdien ved den vurdering, der har virkning for det pågældende skatteår. Så vidt jeg husker, er det aftalt, at forhøjelsen af bolig i egen ejendom skal ske over en periode på 8 år med $\frac{1}{4}$ pct. årligt; men jeg erindrer ikke, at det har været drøftet — så er det undgået min opmærksomhed — hvordan man stiller sig, når der kom en ny vurdering hvert fjerde år, med hensyn til en forhøjelse på $\frac{1}{4}$ pct.

Vedrørende selve skatteligningen foreslås der i lovens § 32 C indført en ændring, hvorefter også skatterådene uden for København og Frederiksberg kan tage en tidligere foretagne skatteansættelse op til fornyet behandling og eventuel ændring. Jeg vil gerne takke finansministeren for dette bidrag til at gøre en hidtidig praksis lovlig. Man kan jo have

så stort et hjerte, at skatterådet, når det har behandlet en skatteydere sag og det viser sig, at manden har glemt en ting — han ringer som regel om, at det er galt — faktisk, men måske ikke lovligt har taget en sådan mands sag op til ny behandling for at undgå den lange tur til landsskatte retten. Nu gør finansministeren det muligt for en skatteyder at få sin sag optaget til en slags andenbehandling, og det kan være udmærket, fremfor at han er henvist til at påklage sin sag til landsskatte retten, hvor en afgørelse trækker ud. Det må for skatterådene ikke blive sådan, at det kan medføre, at samtlige tidligere behandlede sager i samme skatteår kan blive begæret optaget til ny prøvelse. Det må derfor være sådan, at for at få en af skatterådet tidligere behandlet skattesag optaget til en ny prøvelse nr. 2 ved skatterådet inden for samme skatteår skal der fra skatteyderens side kunne fremskaffes nye momenter og forhold, der ikke ved første behandling forelå for skatterådet.

Jeg vil gerne med disse få bemærkninger tilsige det radikale venstres medvirken til lovforslagets gennemførelse.

Hvad angår finansministerens forslag til ændring af lov om skattefrie afskrivninger, er det radikale venstre her enig med ministeren i, at den endelige vurdering af behovet for en revision af afskrivningsreglerne må finde sted i forbindelse med skatte-reformdrøftelserne. Lovforslaget, som det er fremsat, har jeg forstået er en konsekvens af den ny lov om ejerlejligheder. Det er klart, at når folketinget vedtager love, der medfører konsekvenser for andre love, må disse revideres under hensyn hertil. Det radikale venstre kan derfor give tilslutning til, at man nu ændrer på dette område. I udvalget kan vi måske få lejlighed til at se på, om forslaget virkninger begrænser sig til de påtvungne konsekvenser.

Ømann: Den brede enighed, der i fjor under behandlingen af ligningslovforslaget var om, at den ulige behandling af ejere og

[Ømann.]

lejere var en uretfærdighed, er åbenbart fuldstændig glemt. Glemsomheden åbenbarede sig allerede ved boligforliget, og den ligestilling, der kunne udtænkes, indskrænkede sig til en forhøjelse af lejeværdien for parcelhuse med $\frac{1}{4}$ pct. om året gennem nogle år. Denne $\frac{1}{4}$ pct.s forhøjelse sker nu for første gang, og ordningen er jo indtil videre cementeret gennem forligspartiernes aftale, men jeg vil dog nok udtrykke nogen betænkelighed ved at få den bundet i ligningsloven, så det ser ud, som om disse bestemmelser skulle række ud over denne folketingsperiode.

Nu foreslår man at sprede uretfærdigheden til et helt nyt område, men også til et område, der ligger klos op ad lejernes situation, så at forskelsbehandlingen vil fremstå helt ublufærdigt. Ingen ved jo endnu, hvor omfattende dette område bliver, men man kan nok være sikker på, at en vedtagelse af det foreliggende lovforslag vil sætte gang i forretningerne.

Vi har tidligere fra mit partis side påpeget, at det ikke er nogen farbar vej at regulere på den kunstige indtægtsside på ejendomsregnskabet, hvis man vil etablere en ordentlig ordning på dette felt. Sætter man lejeværdien så højt, at den svarer til den reelle værdi, kommer de ejere, der har lavt prioriteret, i klemme, for det er renten, der er afgørende for, om der bliver over- eller underskud. Man vil derfor rent faktisk være nødt til at sætte lejeværdien lavt, og så har vi underskuddene, og så har vi forskelsbehandlingen. Den samme tendens vil uvægerligt gøre sig gældende for ejerlejlighederne, uanset om man i lovforslaget siger, at lejeværdien skal ansættes efter et skøn, det vil altså i denne forbindelse sige løsrevet fra ejendomsvurderingen. Dette skøn bliver jo ikke udøvet konkret. En standardisering vil snart melde sig, jfr. hr. Fogeds tale her i dag og hr. Hagen Hagensens tale, og man undgår ikke at tage hensyn til det herskende lejeværdiniveau for parcelhusene.

Jeg skal ikke sige meget om det foreslåede standardfradrag, men blot påpege, at standardfradrag jo er kommet på mode. Der er ikke det samme behov for standardfradrag her af hensyn til ligningen, som der er ved parcelhuse, fordi loven om ejerlejligheder

påbyder oprettelse af ejerforeninger, hvor en del af udgifterne fremgår af dokumenterede regnskaber, som skal føres. Heraf fremgår naturligvis ikke udgifterne til tapet og bonetvoks, men jeg vil dog anse det for rimeligt at indhøste nogle års erfaringer om de faktiske udgifter, før man kaster sig ud i nogen standardisering.

I øvrigt anføres det jo i bemærkningerne til lovforslaget, at der er udvist en vis varsomhed ved ændringen i lejeværdireglerne for parcelhuse, men at et tilsvarende hensyn ikke gør sig gældende for de ejerlejligheder, der først nu vil komme til eksistens. Det forekommer mig, at disse ord er sande og rigtige. Køberne ved, hvad de går ind til, og jeg synes ikke, der er nogen grund til at udfordre lejerne på denne måde. Det rimelige og rigtige, forekommer det mig ville være at fastslå, at lejeværdien af en ejerlejlighed naturligvis skal sættes til det som driften — hvis man kan kalde det for driften — til enhver tid koster. Det vil så indebære, at driftsresultatet bliver nul d. v. s. der bliver intet overskud, der bliver intet underskud, og det vil igen sige, at det at have en ejerlejlighed er en privat sag og selvangivelsen ganske uvedkommende.

Det er vel helt i boligforligets ånd, at de bindingsbeløb, der uimodsigeligt straks vil forøge ejendommens værdi, og som kan realiseres ved salg, først skal tages til indtægt, når de kommer til udbetaling; jeg ved ikke, om det helt stemmer med de teorier om tidspunktet for erhvervelsen af indkomst, som i øvrigt er nedlagt i statsskatte- loven. I øvrigt kan man jo sige om alle disse nyordninger, som boligforliget har medført, at det er ikke nogen forenklingens vej, der her er betrådt.

Med hensyn til det forslag om udvidelse af skatteinstansernes antal, som fremgår af den foreslåede nye § 32 C, må man nok umiddelbart være noget betænkelig. Vi har i forvejen 5, undertiden 6 skatteinstanser, og man kan spørge, om det ikke er nok. Vil den adgang, som man vil give skatterådene, til at tage en foretagen skatteansættelse op til ny behandling, fremme disse råds omhyggelighed og ansvar over for egne afgørelser? Jeg er imidlertid villig til, at vi drøfter dette i udvalget, og hvis der frembyder sig store praktiske fordele, er det

[Ømann.]

muligt, man kan se igennem fingre med de umiddelbare betænkeligheder, man må have over for et sådant forslag.

Indholdet af det foreliggende lovforslag om ændring af afskrivningsloven vil jeg ikke gøre særlige bemærkninger om. Desto mere interesseret er vi i finansministerens bemærkninger om vort afskrivningssystem i almindelighed og i den stramning, som finansministeren fastslår der er grund til at foretage.

Ja, der er grund til at bremse de såkaldte statuskøb og de urimelige bygningsafskrivninger, og vi ser for vor del gerne forslag fremsat herom. Jeg vil i øvrigt tillade mig at erindre finansministeren om følgende passus fra det socialdemokratiske årsmødes udtalelse af 4. september 1966:

„de skattefri afskrivninger må bringes i bedre overensstemmelse med de faktiske værdiforringelser; så afskrivningerne alene kommer til at tjene saglige produktionsformål og ikke spekulation i en skatteunddragelse, der må betales af andre skatteydere.

Gennemførelse af variable afskrivningsregler må sikre en bedre overensstemmelse med den økonomiske udvikling på en sådan måde, at stimulansen til effektivisering og modernisering af erhvervslivet bibeholdes.“

Det er jo næsten som talt ud af vort hjerte. Vil finansministeren fremsætte forslag på linje hermed på den således af hans eget parti givne foranledning, og kan der siges noget om, hvornår et sådant forslag vil fremkomme?

Ajourføringen vedrørende bistandsydelse i ligningsloven kan vi tiltræde, men hvad ajourføringer i øvrigt angår, synes jeg, man bør minde om ved denne lejlighed, at regeringen i fjor stillede forslag om forhøjelse af lønmodtagerfradraget fra 400 kr. til 800 kr., og at der konstateredes en principiel enighed om, at det 18 år gamle hustrufradrag nu skulle reguleres. Regeringen trak sit eget forslag tilbage, og forhøjelser blev på begge punkter stemt ned. Det blev sagt, at disse ting måtte indgå i en skattereform, og det blev endvidere sagt, at landets økonomiske situation var sådan, at der ikke var råd. Nu står vi her altså igen, for der blev ingen skattereform, og behovet for ajour-

føring er sandelig ikke blevet mindre. Endvidere ligger det ganske klart, at en skattereform — om det nu lykkes at gennemføre den eller ej — ikke vil få virkning for det kommende skatteår 1967-68. Vi forbeholder os derfor — skattereform eller ej — at stille forslag om forhøjelser både af lønmodtagerfradrag og af hustrufradrag og endvidere forslag om, at disse godskrivninger eventuelt forvandles til tilskud, så godtgørelsen bliver den samme uanset indkomstens højde. Og så er vi spændt på at se, om de partier, der ynder at betegne sig som lønmodtagerpartier, tør gå imod disse forslag endnu en gang.

Jeg skal hermed tilsige en saglig udvalgsbehandling fra vort partis side.

Johan Asmussen: Det første led i de foreslåede ændringer i ligningsloven, det led, der drejer sig om tilpasning af de skatteretlige regler til den nyeste eller den kommende lovgivning dels vedrørende invaliditetsydelse, dels vedrørende boligsikringsydelse, kan de uafhængige tilslutte sig.

Med hensyn til det første, invaliditetsydelse, drejer det sig, efter hvad jeg forstår, om nogle særlige ydelser, som er undergået visse ændringer og udvidelser i den nyeste lov om invalidepension. Når jeg brugte udtrykket „efter hvad jeg forstår“, var det med velberåd hu, for jeg synes ikke, at det for almindelige mennesker — hvortil jeg også henregner mig selv — fremgår tilstrækkelig klart, hverken af lovteksten i § 1, nr. 1, eller af bemærkningerne, hvad det egentlig drejer sig om. Man bruger i ændringen til lovens § 7, stk. 1, i de første linjer udtrykket

„invaliditetsbeløb og invaliditetsydelse, der er udbetalt i henhold til invalidepensionsloven“,

og så kommer det om tillæg o. s. v. Det forekommer mig, at efter almindelig sproglig opfattelse omfatter ordene „beløb“ og „ydelse“ — invaliditetsbeløb og invaliditetsydelse, står der — alt, hvad man får i penge efter invalidepensionsloven. Jeg er klar over, at når man bruger disse gloser, er der tale om specielle tekniske begreber; som refererer sig til bestemte kapitler og paragraffer i invalidepensionsloven, og det er for så vidt allright; men det er ikke til at se klart for almindelige mennesker, og

[Johan Asmussen.]

jeg synes, at også denne lovgivning, både de skattemæssige regler her og selve invalidepensionsreglerne, skulle være så klart affattet, at de, som det angår, kan finde ud af det uden at skulle have specialhjælp.

Men vi er som sagt enige; forslaget stemmer med de uafhængiges syn på de sociale ydelser: at de skal tilfalde dem, der i særlig grad trænger til dem, på en rimelig og aldeles usmålig måde.

Med hensyn til det andet punkt, bolig-sikringsydelse, må det, uanset hvordan vi ser på det system, som man nu er ved at indføre, være rigtigt, at de pågældende ydelser falder uden for den skattepligtige indkomst.

Det næste afsnit af de foreslåede regler drejer sig om lejeværdien af bolig i egen ejendom, og her tager man det første skridt med disse forhøjelser på $\frac{1}{4}$ pct. årlig. Hele dette afsnit berører jo det principielle spørgsmål om forholdet mellem ejer og lejer. Vi er enige i, som jeg har haft lejlighed til at sige flere gange, at det er afgørende, at der i dette forhold hersker retfærdighed, lighed og en skattemæssig neutralitet, det vil sige, at boligvalget ikke påvirkes af skattemæssige fordele eller ulemper.

Professor Thøger Nielsen har ved flere lejligheder, bl. a. i en artikel i Juristen i 1966, nr. 1, side 24, givet udtryk for, at indtægten ved bolig i egen ejendom såvel som dertil svarende boligudgifter helt bør falde uden for indkomstberegningen; og han tilføjer side 25:

„man kan vistnok uden videre sige, at såfremt en sådan ordning er gennemførlig, bør den foretrækkes.“

Vi mener fra de uafhængiges side, at der er meget, der taler for en sådan ordning.

Da lejeværdien sidste år blev fastsat til 2 pct. af den nye vurdering, var det vort standpunkt, at vi fandt en så automatisk virkende regel betænkelig; vi fandt, at det på forhånd var givet, at den ville medføre betydelige uligheder, hvilket i virkeligheden ofte ville være ensbetydende med uretfærdigheder. Ud fra denne vor opfattelse af den 2 pct.s regel, som man vedtog, kunne vi ikke tage medansvar for den nye regel. Jeg kan herom henvise til mine udtalelser ved lovforslagets tredje behandling den 25. november 1965, sp. 1651. Ud fra

det samme synspunkt kan vi heller ikke tage medansvar for den nu foreslåede forhøjelse på dette 2 pct.s grundlag, ganske bortset fra at vi jo ikke er deltagere i boligforliget.

Med hensyn til forslaget om, at lejeværdien af de nye ejerlejligheder skal fastsættes efter skøn, kan jeg tilslutte mig de betragtninger, som blev fremsat af hr. Foged og hr. Hagen Hagensen. Vi finder, det er forkert og unødvendigt her at nøjes med et skøn; vi mener, at reglerne for ejerlejligheder bør være de samme som for enfamiliehuse, når man nu indfører en sådan, kan man måske sige, erstatning for et enfamilieshus. Om boligerne ligger ved siden af hinanden eller oven på hinanden, bør være ligegyldigt, når man skal lave regler for dem.

Hvad angår standardfradraget, som jo blev fastsat til 1 pct., minimum 400, maksimum 2.000 kr., vil man jo nu gennemføre den samme regel for ejerlejligheder, og for så vidt kan vi naturligvis være enige i, at på det punkt bør reglerne være de samme. Men jeg skal ikke afholde mig fra at gentage, at vi principielt er imod disse standardfradrag, ikke mindst på dette område. Det indebærer nok en forenkling, men efter min mening medfører denne forenkling så mange uligheder, at den er for dyrt købt. Jeg har ikke tidligere hørt noget om, hvorvidt man påtænkte at forhøje denne ene procent hen ad vejen eller forhøje minimums- og maksimumsbeløbene, og jeg vil gerne spørge finansministeren, om man har gjort sig tanker om det problem.

Som man vil forstå, er vor stilling til de problemer, der er behandlet i det afsnit af lovforslaget, som vedrører ligningslovens § 14 A, sådan, at vi ikke vil kunne stemme for det; vi vil derfor antagelig ved anden behandling forlange særskilt afstemning om denne bestemmelse.

Endelig er der spørgsmålet om den nye § 14 B vedrørende de beløb, der skal bindes i henhold til den boligreguleringslov, der er undervejs. Vi finder det rigtigt, at sådanne bindingsbeløb er skattefrie. Jeg må sige det samme, som jeg sagde før, at uanset hvordan vi ser på det system, som man er ved at indføre, må det være rigtigt, at sådanne bindingsbeløb kan fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. At man så kommer yderligere et skridt ind i fradrag-

[Johan Asmussen.]
 junglen, ja, det kan man jo gøre sig sine tanker om. I den forbindelse kan der være grund til at nævne, at fradragsjunglen nu efterhånden er blevet et slagord, som det meget ofte ikke er berettiget at anvende. Nu får vi her igen et fradrag, som er ganske klart berettiget, og sådan har det jo i virkeligheden været ved et hvilket som helst fradrag; der har været gode, saglige grunde for dem hver gang.

Man foreslår en fast afgift på 30 pct. i de tilfælde, hvor der sker særlig frigivelse af bindingsbeløb. Det kan jo se logisk nok ud, når man sammenholder det med reglerne om særlig indkomstskat, men jeg går ud fra, at man under udvalgsarbejdet vil overveje, om det i dette tilfælde nu også er det rigtige netop med de 30 pct.

Det sidste punkt inden for ligningslovsændringerne angår det administrationstekniske om skatterådene uden for København og Frederiksberg. Det forekommer mig rigtigt, at man også dér giver mulighed for en fornyet behandling, men det forekommer mig unøgtelig også rigtigt, som hr. Foged slog til lyd for, at det også ude på landet, uden for København og Frederiksberg, burde være en ret for skatteyderen at få sin skatteansættelse taget op til en sådan andenbehandling. Jeg kan ikke selv overskue de argumenter, der har været anført for, at der skulle være forskel, men jeg har indtryk af, at spørgsmålet vil blive nøjere overvejet og drøftet under udvalgsarbejdet.

Hvad angår lovforslaget om skattefri afskrivninger på særlige installationer, kan vi naturligvis være enige i, at de regler, som gælder for enfamilieshuse, overføres, så de også kommer til at gælde for ejerlejligheder. Men lad mig også her sige, at det har vist sig, at standardfradragene i mange tilfælde ikke dækker. Det har vist sig særlig uheldigt ved disse specielle installationer: centralvarmeanlæg o. s. v. Der er derfor grund til — selv om lejligheden måske ikke er her, men så en anden gang — at tage spørgsmålet om standardfradrag på dette område op til alvorlig overvejelse.

Også jeg har undret mig over, at den højtærede finansminister har fundet, at det var det rette sted at fremkomme med generelle udtalelser om afskrivningsreglerne i almindelighed. Jeg synes egentlig, at

ministeren skulle have afholdt sig fra det netop af de grunde, som blev anført, jeg tror af hr. Foged: at det jo tvinger til, at man udtaler sig om det fra anden side, for at man ikke skal risikere at blive taget til indtægt for de betragtninger, som fremsættes. Jeg kan tilslutte mig det, som hr. Foged og hr. Hagen Hagensen har anført. Det vigtigste i den forbindelse må være, at den støtte til produktions- og erhvervslivet, som afskrivningssystemet i sin nuværende form indebærer, bevares, så langt som legitime hensyn rækker. Vi har ingen sympati for misbrug eller utilsigtet brug på urimelig måde, heller ikke inden for dette område, men der er grund til at slå fast, at det, som det er vigtigst at holde sig for øje, er, at de fordele, som alle har været enige om at tilvejebringe for erhvervslivet på dette område, bevares. Jeg skal derfor understrege de sidste linjer i ministerens fremsættelse i den forbindelse, at det naturligvis ikke må gå ud over legitime erhvervsfremmende formål, når man tænker på kommende forslag om ændringer på disse og måske andre områder. Det er det afgørende, og det glæder mig, at ministeren selv understreger det.

Niels Westerby: Der er jo ikke meget epokegørende i de to lovforslag, der er til behandling her. Man må vel nærmest sige, at det er tekniske følger af andre love eller af det boligforlig, der blev indgået i januar i år. Derfor vil jeg heller ikke give mig ind i en diskussion om tekniske detaljer, og det er jo heller ikke meningen med første behandling.

Måske kan jeg rejse et enkelt spørgsmål, som har været drøftet i øvrigt under denne forhandling, nemlig adgangen for skatterådene til at tage ligningen op på ny. Det, der er formålet, er jo at begrænse antallet af klager til landsskatteretten ved, at der kan blive en andenbehandling ved skatterådene. På den anden side må man huske på, at hvis der bliver for let adgang til at tage en sag op, navnlig hvis skatterådene uden videre kan gøre det af egen drift, så kan det føre til, at man er mindre omhyggelig ved den første behandling. Derfor gælder det om at finde en middelev mellem de to hensyn. Det vil måske nok være rigtigt, at der kun kan blive en

[Niels Westerby.]

andenbehandling ved skatterådene, hvis skatteyderen begærer det, og at der så også skal finde en sådan behandling sted, men ligefrem at have adgang for skatterådene til af egen drift at gøre det vil måske kunne føre til en mindre omhyggelig behandling i første omgang.

Det er i og for sig bemærkelsesværdigt at se den skriftlige fremsættelse, som følger lovforslaget fra finansministerens side. Det er måske ofte sådan, at der er en vis forskel på, hvad finansministeren og regeringen egentlig kunne ønske sig, og så de lovforslag, som fremsættes her i det høje ting, under hensyn til éns bedømmelse af, hvilke muligheder der er for at få dem gennemført. I psykologien kender man jo noget, der hedder at afreagere, og når de bemærkninger, som finansministeren har fremsat om afskrivningsreglerne, er undsluppet tændernes gærde, det vil altså sige finansministerens mund eller pen, så er det vel også et udtryk for et ønske om at afreagere noget af det, man egentlig gerne ville have sagt, men altså ikke kan komme til at sige af parlamentariske grunde.

Jeg vil da med det samme gøre et par bemærkninger til finansministeren.

Finansministeren skal ikke regne med liberalt centrums støtte til at forringe afskrivningsreglerne, det vil jeg gerne have sagt så klart som overhovedet muligt. Vi tillægger det meget stor betydning, at vi har nogle afskrivningsregler, der kan fremme investeringen, fremme beskæftigelsen og øge produktiviteten i erhvervslivet. Naturligvis vil vi ikke være blinde for, at hvis der kan gennemføres lovgivningsforanstaltninger, som kan skære nogle af de investeringer væk, der kun sker for at få muligheder for at begrænse skatten, bør de bestemt ikke afvises, for så vil det være rigtigt at gøre det; men vi tror, at det vil rejse en lang række meget besværlige og meget tekniske problemer, som det vil blive uhyre vanskeligt at klare.

Kan man imidlertid fremme en lovgivning, som skærer visse af de investeringer væk, som foretages af skattemæssige hensyn og ikke er særlig nyttige, så vil vi medvirke til det; men i alt fald vil jeg sige, at den højtærede finansminister har bevisbyrden under fremsættelsen af sådanne forslag for,

at de vil have den slags virkninger. Jeg er meget bange for, at hvis man skal til altid at sikre sig, at investeringerne har et produktionsmæssigt og beskæftigelsesmæssigt formål, og at undgå, at der er tale om statuskøb eller investeringer, der kun er foregået for at slippe med en lavere skat, vil det blive så uhyre kompliceret at klare det, at det simpelt hen ikke kan klares. Jeg tror, at hvis man kommer derhen, at en eller anden offentlig myndighed skal tage stilling til, hvilke investeringer der skal være afskrivningsberettigede, og hvilke andre investeringer der ikke skal være afskrivningsberettigede efter en konkret vurdering, når man hen i noget aldeles uhenigtsmæssigt. Jeg er ikke blind for, at de nuværende afskrivningsregler en gang imellem kan føre til afskrivninger, som ikke har produktivt sigte, men jeg er bange for, at hvis en eller anden offentlig instans eller myndighed skal tage stilling til, hvilke afskrivninger der bør være berettigede, og hvilke der ikke bør være berettigede, vil en sådan offentlig myndighed så ofte komme til at skønne forkert, at omfanget af fejlskøn fra denne offentlige myndigheds side sikkert langt vil overstige de tilfælde, der kan være af misbrug under de nuværende afskrivningsregler. Jeg vil gerne have sagt dette så klart, som jeg overhovedet kan over for finansministeren, så finansministeren kan tage det i betragtning i tide.

Dernæst vil jeg gøre et par bemærkninger om forholdet mellem ejerlejligheder og parcelhuse. Det er vort synspunkt, at ejerlejligheder bør behandles som parcelhuse, og at de også bør stilles på den måde i forhold til skattelovgivningen. Det er jo netop meningen, at ejerlejligheden skal være en erstatning for folk, der af økonomiske grunde er nødt til at bo i etageejendomme, for, at de ikke kan få et parcelhus, og derfor bør ejere af sådanne ejerlejligheder naturligvis behandles på samme måde som parcelhusejere. Noget andet er, at husejere bør stilles på samme måde som lejere, og man kommer ikke uden om at rejse det problem, hvordan man kan skabe den fornødne ligestilling imellem lejere og parcelhusejere. Det skal naturligvis ikke være sådan, at man ad skattelovgivningens vej prøver at påvirke folks valg af bolig. Skattelovgivningen bør så vidt muligt være neutral i

[Niels Westerby.]

enne henseende; også på dette område bør et overlades til forbrugernes frie valg, om de vil bo i en lejlighed, eller de vil bo i et parcelhus. Man bør ikke gennem skattelovgivningen påvirke dem, og derfor er det efter vor mening en helt rigtig ting at have en gestilling imellem ejere og lejere. Men selve dette problem er så kompliceret og så omfattende, at jeg tror, man vil blive nødt til at tage det med under de skattereforhandlerhandlinger, som forestår.

Så kommer jeg til det næste punkt. Ved behandlingen af ligningslovsforslaget sidste år var der et par forslag fremme om at forhøje hustrufradraget og lønmodtagerfradraget, og der tales stadig meget om, at vi skal standardisere og rydde op i fradragsjunglen. Liberalt centrum tillægger det meget stor betydning at få ryddet op i fradragsjunglen. Nu kan man naturligvis råbe skattereform med enhver lejlighed, og det er der jo nogen tilbøjelighed til her i tinget; men hvis problemerne ikke er så omfattende, at dette forhindrer, at en reform kan gennemføres isoleret, bør vi gøre det. Vi mener i hvert fald, at det at standardisere lønmodtagerfradraget og indregne i det betaling af sygekassekontingenter og kontingenter til fagforeninger og andre faglige sammenslutninger kan man godt begynde på allerede ved denne ligningslov; det behøver ikke at vente til den store skattereform — så uoverskueligt er det ikke.

Disse punkter vil i hvert fald liberalt centrum forbeholde sig at komme ind på ved anden behandling, så jeg tror, det vil være rigtigt, at man allerede i udvalget begynder at se på dem.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Jeg vil gerne takke for den dog stort set velvillige modtagelse, lovforslagene har fået; det er ganske rigtigt, at det hovedsagelig drejer sig om tekniske ændringer, bl. a. i forbindelse med boligforliget.

Må jeg sige til hr. Egon Jensen, at når man ikke har ladet reglen om forhøjelsen af lejeværdien med $\frac{1}{4}$ pct. om året gælde for alle 8 år, hænger det sammen med, at der efter næste almindelige vurdering vil opstå visse problemer af rent teknisk karakter — noget lignende dem, man havde tidligere, da der var forskellige procenter. Dem har

vi ikke kunnet tage højde for i loven på nuværende tidspunkt, og derfor har vi valgt den fremgangsmåde kun at tage det første år med. Men i bemærkningerne har vi udtrykkelig gjort opmærksom på, at reglen er et led i den aftale om en 8-årig ordning, der blev truffet i forbindelse med boligforliget, og hermed skulle systemet vel lovmæssigt være fastlagt. Naturligvis må man så hvert år ændre i ligningsloven, men jeg går da ud fra, at der hvert år også vil være andre ændringer at foretage i den, så dette forhold alene ikke skal indebære ekstra arbejde for folketinget.

Alle ordførerne har været inde på spørgsmålet om ejerlejligheder, og flere — nemlig hr. Foged, hr. Hagen Hagensen og hr. Johan Asmussen, og jeg forstod også hr. Niels Westerby sådan — mente, at lejeværdiberegningen for ejerlejligheder skulle være den samme som for parcelhuse. Jeg lagde dog mærke til, at hr. Foged sagde, at han ikke fandt den løsning, vi havde foreslået, ubetinget rigtig — så er den altså heller ikke ubetinget forkert. Det er nu noget, vi kan tale om, for det er jo vanskeligt at finde den regel, der er helt rigtig.

Det var egentlig mærkeligt, at hr. Johan Asmussen også støttede den tanke, som blev fremført af hr. Foged og hr. Hagen Hagensen, for jeg har hele tiden forstået hr. Johan Asmussen på den måde, at 2 pct.s beregningen var forkert, fordi den var helt ude af niveau med virkeligheden. Så vidt jeg husker fra forrige behandling, gik hr. Johan Asmussen og hans parti ind for, at for de nye parcelhuse skulle man have en helt anden vurdering, altså en meget højere procent. Derfor forstår jeg ikke rigtig den betragtning, som nu er gjort gældende, for her drejer det sig netop om nye huse. Hvis jeg skal forstå det på den måde, at hr. Johan Asmussen går ind for, at man ved lejeværdiansættelsen for ejerlejlighederne skal anlægge denne betragtning, kan vi måske tale om det. Det vil sige, at vi måske skal op på 5-6 pct. beregnet i forhold til ejendomsværdien.

Men i øvrigt bygger dette forslag på samme betragtning som den, jeg forstod hr. Johan Asmussen sidste år gjorde gældende, nemlig at det ikke kan være helt rimeligt, at man for disse ejerlejligheder opretholder den lave procent, som man af

[Finansministeren.]

grunde, vi alle sammen kender, gennem årene er kommet ned på for parcellhusene i forbindelse med huslejereguleringerne. Resultatet ville jo blive, at det ville blive kapitaliseret med det samme i prisen på ejerlejlighederne, og det ville sige, at de, der købte dem, ingen fordel ville få af det. Derfor har vi ment, at vi var i god overensstemmelse med de regler, der findes herom bl. a. i statsskatteloven, når vi sagde, at disse lejeværdier skulle ansættes skønsomt. Tilsvarende regler gælder da også for lejeværdien i landbrugshuse, og ved tofamiliehuse bruger vi heller ikke procentreglen; her bruger vi en anden regel, som vi har fundet bedre egnet til at løse den opgave, der skulle løses med disse bestemmelser. Man må jo sigte på at finde den regel, der giver den bedste løsning af en opgave — og opgaven her er at finde den rigtige lejeværdi.

Derfor vil jeg stærkt advare imod at lade den helt samme regel gælde for ejerlejligheder som for parcellhuse. Jeg tror, vi nogenlunde har fundet den rigtige løsning; det er helt klart, at det bliver noget gennemsnitligt, det kan ikke være helt individuelt, og der kan også blive visse forskelle, som man ser det for tofamiliehusene. Men jeg tror faktisk, at man på den foreslåede måde når frem til det, vi skulle kunne blive enige om herinde er en rimelig løsning i forhold til det, man blev enig om ved boligforliget. Det er ikke herved fra regeringens side tilset, at ejerlejlighederne skal stilles ringere i nogen henseende. Der er set mod at finde en rimelig og sagligt forsvarlig løsning.

Med hensyn til det, der er sagt om skatterådernes adgang til en andenbehandling, kan jeg blot gentage, hvad hr. Hagen Hagensen allerede har antydnet, men ikke sagt helt klart. Det, vi her har foreslået, er i overensstemmelse med bestyrelsen for Skatterådsforeningen, med hvem vi har drøftet disse problemer. Bestyrelsen var ængstelig for at tage skridtet helt ud, således at det blev en ret, men man havde ikke noget imod, at skatterådene fik denne adgang til at tage en sag op til andenbehandling, og det har vi altså fulgt.

Spørgsmålet om afskrivningerne har været

nævnt fra forskellig side. Derom skal jeg ikke sige så forfærdelig meget ved denne lejlighed. Der bliver en senere lejlighed, hvor vi kan tage den store diskussion. Jeg vil dog gerne sige til hr. Foged, at der på dette punkt ingen forskel er mellem statsministerens og min opfattelse. Jeg gav da også på socialdemokratiets årsmøde helt klart udtryk for, at afskrivningsreglerne hellere måtte være for gunstige end det modsatte, fordi de skal give erhvervslivet en lille stimulans — den må dog ikke være for stor.

Jeg forstår ikke rigtig hr. Niels Westerby's standpunkt på dette område. Jeg forstod at han og hans parti skulle repræsentere den virkelige liberalisme i dette land, men den virkelige liberalisme skulle jo tilsige, at det, der indgår i en forretningsdrivende eller virksomhedsdrivendes overvejelser, når han afskriver, må være de virkelige kalkulatoriske overvejelser og ikke overvejelser, som udspringer af, om man kan få en eller anden skattemæssig fordel. Det er også mit synspunkt, at vi selvfølgelig skal have afskrivningsregler. Det er en selvfølge, det er helt oplagt. De bør dog ikke være så gunstige, at de indeholder subsidier til erhvervslivet — ikke når man har fuld beskæftigelse. Når man ikke har fuld beskæftigelse, mener jeg, at det kan være rigtigt at give erhvervslivet en håndsrækning, også af hensyn til de andre interesser, som vi har, f. eks. beskæftigelsesinteresserne. Har man derimod fuld beskæftigelse, mener jeg udmærket, at man her med fornuft kan anlægge et rent liberalistisk synspunkt, altså et helt driftsøkonomisk synspunkt, og dermed sige, at der ikke i afskrivningsreglerne bør være særlige begunstigelser. Nu gælder det jo også på det område, som hr. Johan Asmussen var inde på, at disse standardregler vil betyde, at det ikke kan være ens overalt. De har dog andre fordele; det tror jeg også, at saldoafskrivningsreglen har, ligesom jeg heller ikke selv tror, at procenten er så meget forkert.

Jeg har peget på to områder: førstærts afskrivningerne, statusafskrivningerne — her må der rettes; de er for voldsomme — og bygningsafskrivningerne. Det vil jeg senere fremsætte lovforslag om. Om der kommer andre lovforslag, kan jeg ikke sige i dette øjeblik.

[Finansministeren.]

Som sagt, statsministeren og jeg er helt enige på dette punkt, og det er også i overensstemmelse med socialdemokratiets årsmøde.

Jeg tror også, at det er nødvendigt, at jeg siger noget ganske kort om ligningslovens § 27 om skattelempelser for nyetablerede. Det har vist også længe for min tid været drøftet hvert år, når ligningsloven var til revision. Efter min opfattelse er de regler, vi fik gennemført sidste år, da vi rettede på det, nogenlunde i orden. Hvis jeg skulle bestemme noget helt personligt, skulle det nærmest gå i retning af, at man kom væk fra disse regler, og det var jo også tanken, da man i sin tid gennemførte de nye afskrivningsregler. Der er jo også tale om til gunst for landbruget at gennemføre f. eks. etableringslån og -hjælp, og i den forbindelse kunne man jo overveje, om man ikke kunne slippe af med disse regler, som giver skattemyndighederne rundt omkring alt for meget arbejde. Det er vel også nok noget af det, man kunne se på, hvis man ville begynde at luge lidt ud i skatte- og driftsreguleringen, og jeg vil naturligvis gerne være med til i udvalget at se på disse forhold. Der er jo kommet et forslag fra landbo-kommissionen. Den er ganske vist stærkt delt på dette punkt, men jeg mener, det er et af de spørgsmål, vi med udbytte kan tage op og drøfte igennem i udvalget.

Jeg tror faktisk, jeg hermed har svaret på det meste. Resten kan vi jo så tage op i udvalget.

Johan Asmussen: Finansministeren rettede et par bemærkninger direkte til mig og undrede sig over det, jeg havde sagt i forbindelse med omtalen af ejerlejligheder og fastsættelsen af lejeværdien. Jeg tror, finansministeren lægger andet og mere i mine bemærkninger, end de indeholder.

Det, jeg gav udtryk for, er, at uanset hvordan reglerne for fastsættelse af lejeværdi er, må de efter min mening være de samme, hvad enten det drejer sig om en

almindelig enfamiliesbolig eller om en ejerlejlighed. Det er et meget kompliceret emne, og det er muligt, at man ved nærmere overvejelser og drøftelser kunne komme frem til, at der alligevel gør sig forskelligheder gældende. Jeg mener dog, at udgangspunktet må være, at det er de samme regler, der må gælde. Vi mener ikke, at det system, man har, er rigtigt, og lad mig gentage: vi finder, at overordentlig meget taler for — hvad bl. a. også professor Thøger Nielsen er gået ind for — at man simpelt hen fjerner lejeværdien som led i det, der skal belægges med indkomstskat. Vi mener, der er meget, der taler for, at systemet er forkert, og at man alvorligt burde overveje at komme ind på noget andet.

Der har jo i det sidste par år på hele det område været udfoldet overordentlig megen demagogi både til den ene og til den anden side; men jeg synes ikke, det er så forfærdelig mærkeligt, for jeg tror, det hænger sammen med, at forholdene for enfamilieshuse er særdeles forskellige i de forskellige egne af landet. Så vidt jeg ved, foreligger der nogle undersøgelser, og der kom vistnok en betænkning for nogle år tilbage om det. Ellers var der måske grund til at genopfriske sagen ved nyere undersøgelser, for jeg tror, forklaringen på mange af de uoverensstemmelser i opfattelsen på dette punkt, som vitterlig foreligger, er, at virkningen af systemet er så forskellig forskellige steder i landet.

Niels Westerby: Ja, det er den højtærede finansministers replik til mig om afskrivningsreglerne, som kalder mig frem. Jeg synes, finansministeren slår sig selv lidt for munden. Først siger finansministeren, at afskrivninger bør foretages ud fra driftsmæssige beregninger, men tidligere i sit indlæg sagde finansministeren, at afskrivningsreglerne skulle give erhvervslivet en lille stimulans. Men der kan jo ikke blive tale om, at der udelukkende skal foretages driftsmæssige overvejelser, og at der samtidig skal gives en lille stimulans. Vil man

[Niels Westerby.]

give en lille stimulans, kommer man altså også til at gribe ind over for den enkelte borgers overvejelser med hensyn til investeringer. Så derfor har finansministeren ikke ret i dette.

I øvrigt var finansministeren nu inde på nogle filosofiske eller nærmest ideologiske betragtninger om, hvad der var sand liberalisme. Jeg mener, finansministeren har så åbenbart ret, når han siger, at liberalt centrum er et sandt liberalt parti, men nu må man jo også prøve at definere, hvad man forstår ved at være liberal. Der lægger vi stor vægt på, at det ikke bare drejer sig om formelle friheder, men om en reel frihed, og som et led i at give borgerne reel frihed er det vigtigt at skabe den størst mulige økonomiske vækst, altså et dynamisk samfund med en kraftig velstandstigning. Vi ser netop afskrivningsreglerne i det lys, at de kan bidrage til at give en stærk økonomisk vækst, en velstandstigning, og dermed til, at borgerne får en reel frihed igennem den større velstand, de så får.

I øvrigt kan jeg slet ikke forstå finansministerens bemærkninger om, at det ikke kan være rigtigt at have gode afskrivningsregler i en tid, hvor der er fuld beskæftigelse. For det kan jo netop være sådan, at hvis man øger investeringerne kan der i visse situationer blive behov for mindre arbejdskraft. Det er netop et af de problemer, vi har i øjeblikket, at vi ikke kan få de fornødne investeringer på en lang række felter, således at man på disse felter, hvor der er mangel på arbejdskraft, kunne klare det i kraft af et bedre produktionsapparat. Også af den grund kan der være udmærket god grund til at have gode afskrivningsregler, så jeg må sige, jeg forstår slet ikke finansministerens bemærkninger på dette punkt.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Jeg er ikke helt enig i hr. Johan Asmussens formulering, at udgangspunktet må være, at man har de samme regler med hensyn til lejeværdi for enfamilieshuse og ejerlejligheder. Det er netop dér, fejlen ligger. Man skal ikke have de samme regler. Man skal nå det samme mål, og for at nå det samme mål må man have forskellige regler,

fordi forholdene ikke er helt de samme. Derfor har vi én regel for enfamilieshuset, en anden regel for tofamilieshuset, en tredje regel for landbrugshuset, men disse regler skulle altså søge at nå det samme formål. Jeg er enig i, at grundlaget skal være det samme; det er det, vi skal stræbe efter. Men jeg forstod også, at hr. Johan Asmussen ikke var helt sikker på, om vi ikke, når vi kom til en nærmere drøftelse, måske alligevel kunne nå til det resultat, at vores forslag er det rigtige.

Så vil jeg godt i samme forbindelse sige lidt til hr. Ømann; jeg glemte faktisk at svare på det, han sagde om det samme emne: ejere og lejere. Det var jo temmelig stærkt, at man nu fuldstændig skulle have glemt den enighed, der havde været om, at der var denne ulighed mellem ejere og lejere. Det er jo ikke rigtigt, men det er noget, der siges ustandselig. Den er ikke glemt. Der bliver efter boligsikringsordningen gennemført nye regler. Vi har fået en rentesikringsordning, der er trådt i kraft, og som giver en rentenedsættelse fra 9½ pct. til 6½ pct. Det svarer for de 12.000 boliger inden for socialt byggeri, men også kun for dem, fuldt ud til rentefordelen i parcelhuse for de almindelige indtægters vedkommende, ikke for dem med de meget høje indtægter; men for de almindelige grupper, som bor i parcelhuse, vil jeg tro at det helt svarer til rentefordelen.

Dertil kommer altså boligsikringsordningen, som går til alle lejere, uanset om de bor i socialt boligbyggeri eller privat byggeri. Denne boligsikringsordning gælder ikke for parcelhusene, så hvis man skal gøre det op i dag i en ny undersøgelse, som hr. Johan Asmussen også var inde på, er det da nok muligt, at man ville komme til, at når disse regler er gennemført, går det måske lidt over til den anden side; forhåbentlig bliver der balance. Så det er altså ikke helt korrekt, når det er sagt heroppefra i dag af hr. Ømann, at dette havde man helt glemt. Det har man ikke glemt, det er der taget hensyn til i boligforliget derved, at disse ydelser ikke kommer parcelhusejerne til gode.

Og må jeg så sige til hr. Niels Westerby: ja, jeg er jo ikke liberalist, og jeg har altså ikke noget imod, at man ved det ene eller det andet middel stimulerer eller hæmmer

[Finansministeren.]

en udvikling, hvis man mener, at det er vigtigt. Jeg synes bare, at det godt kan have en vis interesse en gang imellem, når det er de rigtige liberalister, der optræder mod os andre i vor argumentation, da jeg at pege på, at ud fra et liberalistisk synspunkt burde man altså sige noget andet. Men jeg konstaterer altså, at heller ikke hr. Niels Westerby er en sand liberalist, og det er da kun glædeligt, for jeg tror ikke, samfundet ville være særlig tjent med, at vi i vore dage prøvede på at gennemføre den sande liberalisme.

Jeg er naturligvis også enig i, at vi skal fremme den økonomiske vækst; det var også derfor, jeg sagde, at afskrivningsreglerne hellere må være for gunstige end det modsatte, og det synspunkt vil jeg fastholde. Men de kan altså blive så gunstige, at andre skatteydere med rette må reagere mod det, og det er den situation, vi er i idag. Jeg har også med stor interesse noteret mig, at f. eks. venstre under omrørelsen af skatteproblemerne siger noget om, at man bør se på bygningsafskrivningerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af renteforsikringer m. v.

(Lovforslaget (nr. 3) findes i tillæg A. sp. 141, fremsættelsen i tidenden sp. 69).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Holger Eriksen: Den højtærede finansminister har i sine bemærkninger henvist til, at jeg i januar i indeværende år rejste

spørgsmålet om standsning af det misbrug, der sker med hensyn til proformategning af indekstrakter og annuitetsforsikringer udelukkende med henblik på at opnå skattebesparelse. For fuldstændighedens skyld må jeg dog tilføje, at jeg mange gange tidligere både i det høje ting og i dagbladet Demokraten har rejst kravet om en standsning af denne trafik, men i lang tid uden resultat. I mellemtiden voksede antallet af dem, der misbrugte ordningen, stærkt, ja, det gik så vidt, at flere pengeinstitutter ligefrem opfordrede deres kunder til på den måde at nedbringe skatten uden til gengæld at foretage nogen indbetaling på indekstrakter. Der kan, og i høj grad med rette, siges meget ondt om vore såkaldte opsparingsordninger, hvis fælles kendetæknelse er, at man rent faktisk ikke behøver at have foretaget en opsparing, altså ikke behøver at have øget sin formue, for at opnå skattelettelse, men der er ingen tvivl om, at ordningen med indekstrakterne er den bedste. At systemet så til gengæld betyder, at man udsteder blankoveksler på fremtiden og til en vis grad handler efter Ludvig XIVs devise, er en anden sag, som jeg ikke her skal komme ind på. Men ligeegyldigt hvorledes man ser på det, kan ingen være interesseret i, at man opretholder misbruget.

Jeg må derfor takke den nuværende finansminister, fordi han ved fremsættelse af dette lovforslag med kortest muligt varsel har opfyldt det løfte, han gav mig i januar måned. Spørgsmålet er så, om hans reaktion er tilstrækkelig. Det er den under ingen omstændigheder, hvis der var tale om en permanent ordning. To års bestemmelsen betyder jo kun, at man skal indbetale på indekstrakterne i to år, før man kan foretage manipulationen. Men finansministeren har også fremhævet, at der kun er tale om en midlertidig ordning, og at der formodentlig næste år vil komme et dyberegående forslag. Derved bliver to års bestemmelsen mindre betænkelig. Alligevel mener jeg, at man i udvalget bør overveje, om det ikke vil være mere rimeligt at sætte de to år op til fem. Men i øvrigt anbefaler jeg lovforslaget til vedtagelse.

Foged: Også vi kan tiltræde lovforslaget; vi finder, at de ting, der er sket u hensigtsmæssigt eller ikke efter den mening, loven